

Ξαναβρίσκει την παλιά του αίγλη

Τα έργα στο Τατόι συνεχίζονται και μέσα στο 2025 αρκετά κτίρια θα είναι επισκέψιμα

Με εντατικούς ρυθμούς εξελίσσονται οι εργασίες στο δασοκτήμα Τατοΐου, με προοπτική να δοθούν σε χρήση στο κοινό, αρκετά από τα κεντρικά κτίρια μέχρι το τέλος του έτους. Ο προγραμματισμός είναι να δοθεί σε χρήση, να είναι δηλαδή επισκέψιμο και το κεντρικό κτίριο, η ανακτορική έπαυλη του 1880. Πδη διαμορφώνεται ο κήπος με τη δεντροφύτευση μεγάλων φυτών και την επαναχάραξη των μονοπατιών.

■ ΤΟΥ ΛΗΜΝΤΡΗ ΛΑΞΕΟΠΟΥΛΟΥ ■

Μέχρι τον Σεπτέμβριο θα ολοκληρωθούν οι εργασίες στο σταυλικό συγκρότημα στο Τατόι, προκειμένου να φιλοξενηθούν και να εκτεθούν εκεί, οι βασιλικές άμαξες και τα τελετικά ή προσωπικά αυτοκίνητα της βασιλικής οικογένειας. Αντίστοιχα, σε ικανοποιητικό στάδιο βρίσκονται και οι εργασίες συντήρησης και αναστήλωσης του μικρού κοιμητηριακού ναυδρίου της Αναστάσεως στο λόφο του Παλαιόκαστρου όπου βρίσκονται και οι τάφοι των μελών της δυναστείας των Γκλύξμπουργκ, από τον πρώτο βασιλέα, Δανό πρίγκιπα Γεώργιο Α', έως τον τελευταίο βασιλιά, Κωνσταντίνο Β' (1940-2023), που βασίλευε έως τον Δεκέμβριο του 1967 και εκθρονίστηκε κατόπιν δύο φορές, μία επί χιούντας, το 1973, και οριστικό το 1974 με το δημοψήφισμα της 2ης Δεκεμβρίου.

«Λείπει» το δάσος

Το τραγικό με το Τατόι είναι ότι λείπουν δύο θεμελιώδη παράμετροι της ιδρύσεως και λειτουργίας ενός μουσείου τέτοιου εξειδικευμένου περιεχομένου. Πρώτον, έχει καταστραφεί ολοκληρωτικά από τη μεγάλη πυρκαγιά του 2021 το δάσος που περιέβαλε την ανακτορική έπαυλη και τα άλλα κτίρια, σε μία έκταση 41.000 στρεμμάτων που εκτεινόταν από το ύψος της Βαρυπόμπης και έφθανε μέχρι τις παρυφές της Πάρνηθας και τον Άγιο Μερκούριο. Δάσος το οποίο είχε φροντίσει να ενισχύσει σε πολλά σημεία ο ίδιος ο Γεώργιος Α' μαζί με το Δανό δασοπόνο που είχε φέρει από την Κοπεγχάγη, ονόματι Μίντερ. Η απουσία του δάσους μπορεί να διευκολύνει τις εργασίες που γίνονται, έχει όμως προσβάλει αισθητικά και φυσιογνωμικά το χώρο: Το Τατόι χωρίς το πυκνόφυτο δάσος που υπήρχε, είναι ακρωτηριασμένο. Το δυσάχημα είναι, επίσης, ότι η πυρκαγιά που κατέκαψε τα πάντα εκδηλώθηκε σε μία εποχή που υπάρχουν όλα τα τεχνικά μέσα προστασίας ιδιαίτερως προβλεπόμενων χώρων. Φαίνεται όμως, από το αποτέλεσμα πως δεν υπήρξε σοβαρή πρόβλεψη αξιόπιστης πυροπροστασίας.

Με ποια εκθέματα;

Μία δεύτερη αρνητική παράμετρος είναι η απουσία σημαντικού αριθμού εκθεμάτων. Η ελληνική κοινωνία έχει ταξιδέψει πλέον στην Ευρώπη και έχει εικόνα του μεγέθους αντίστοιχων μουσείων, όπως και της αξίας των εκθεμάτων που υπάρχουν σε αυτά. Δυστυχώς, το ελληνικό Δημόσιο ου-

δέποτε διεκδίκησε τμήμα, έστω, της κινητής περιουσίας που φυγαδεύτηκε το 1991 από το Τατόι με εννέα κοντέινερ και μεταφέρθηκαν στην Αγγλία από τον Κωνσταντίνο Γκλύξμπουργκ. Μερικά από αυτά εικάζεται ότι δημοπρατήθηκαν το 2008 στην πολύκροτη δημοπρασία που έγινε στο Λονδίνο. Από διακοσμητικά πανάκριβα σικά Φαμπερζέ, ασημένια είδη οικοσκευής με βασιλικούς θυρεούς και μονογράμματα, μέχρι και καναπέδες! Στο υπουργείο Οικονομικών υπήρχε μέχρι το 2009 πλήρης φάκελος των αντικειμένων που εξηχθήσαν και στα οποία περιλαμβάνονταν ένας μεγάλος αριθμός πινάκων γνωστών Ελλήνων ζωγράφων. Όσον αφορά, δε, την Έκθεση των ομαζών και των αυτοκινήτων είναι άμεσα αντιληπτή η αξία τους εάν κάποιος καλοπροαίρετα αναζητήσει στο διαδίκτυο δημοπρασίες αντίστοιχων αυτοκινήτων και ιππήλατων ομαζών: Υπάρχουν πολύ πιο ακριβά και σπάνια μοντέλα και πολύ πιο εντυπωσιακές άμαξες. Το γιατί μία Rolls Royce του '50 ή του '60 έχει αξία για να είναι έκθεμα παραμένει ανοιχτό ερώτημα. Η μόνη δικαιολογία για έκθεσή τους είναι λόγω των χρηστών τους. Η τελευταία Rolls Royce ή η Rolls Royce της βασιλίσσας Φρειδερίκης έχουν μία κάποια αξία λόγω των προσώπων που τα χρησιμοποιούσαν, αλλά αυτό το γεγονός δεν έχει μουσειακή βαρύτητα. Πάντως, αν υπάρχει κάτι θετικό που θα πναδειχθεί από τη λειτουργία της έπαυλης και των άλλων εγκαταστάσεων ως μουσειακών χώρων είναι ότι θα φανεί ύστερα από τόσα χρόνια μονοσήμαντης δημοσιότητας, ότι η πρώην βασιλική οικογένεια, με τα λάθη, τις παραλείψεις και τις εμμονές της, διαβίωσε επί της ουσίας απλά και απείριστα, στηριζόμενη μόνο στην κρατική χορηγία, μην έχοντας αδήλωτους πόρους ή άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες, όπως συμβαίνει στις ημέρες μας. Τα εκθέματα, σύντομα θα το πιστοποιήσουν...

Δυστυχώς, έχει καταστραφεί ολοκληρωτικά από τη μεγάλη πυρκαγιά του 2021 το δάσος που περιέβαλε την ανακτορική έπαυλη